

A Fővárosi Ítéltábla dr. Chertes Attila ügyvéd által képviselt felperesnek dr. Gál Gyöngyi jogtanácsos által képviselt alperes ellen vállalkozási díj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2012. október 12. napján kelt 9.G.40.593/2011/42. számú ítélete ellen az alperes által benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezéssel támadott rendelkezést részben megváltoztatja, és az alperest terhelő marasztalás összegét 37.290.300,- (Harminchétmillió-kettőszázkilencvenezer-háromszáz) Ft + áfa összegről 25.290.300,- (Huszonötmillió-kettőszázkilencvenezer-háromszáz) Ft + áfa összegre leszállítja azzal, hogy 16.282.300,- (Tizenhatmillió-kettőszáznyolcvankettőezer-háromszáz) Ft + áfa után 2011. január 8. napjától, kétszer 4.504.000,- (Négymillió-ötszáznégyezer) Ft + áfa összeg után 2010. június 16. napjától köteles a késedelmi kamatot megfizetni; egyebekben helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült költségeiket a peres felek maguk viselik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az Országos Atomenergia Hivatal (OAH) 2008. augusztus 26-i határozatával adott elvi átalakítási engedélyt a Zrt. (... Zrt.) kérelmére a gőzfejlesztők PRISE típusú üzemzavara során a hermetikus térbe történő vízdoldali lefúvatását megvalósító rendszer kialakítására az atomerőmű I.-IV. blokkjaiban. Kötelezte az OAH a Zrt.-t, hogy a gőzfejlesztők PRISE üzemzavara esetén a hermetikus térbe történő vízdoldali lefúvatását megvalósító rendszert az erőmű valamennyi blokkján valósítsa meg és vegye üzembe 2010. december 31-ig.

A peres felek 2008. november 28-án kötötték a vállalkozási szerződést a területén az I.-IV. blokkokon a gőzfejlesztő primer-szekunder közötti átfolyás (PRISE) vízdoldali lefúvatásra való kezelésének komplex átalakítási munkáira. A

felperes feladata volt a PRISE gőzfejlesztő vízőldali lefűvatása komplex átalakítási munkáinak elvégzése a hatósági határozatban foglaltaknak megfelelően és annak keretén belül az engedélyezési dokumentáció elkészítése, tervezési feladatok ellátása, beszerzések lebonyolítása és teljes körű kivitelezése. A szolgáltatás teljesítésének határidejét 2010. augusztus 30-ban határozták meg, feladatonként részhatáridőket megállapítva a külön blokkokra és munkákra utalással 1.269.860.000,- Ft + áfa összegű fix árral. Szerződösszegésre alapítható felmondási jogról rendelkeztek a felek a szerződésben az alperes javára abban az esetben, ha a szerződés időbeni hatálya alatt a felperes „Elfogadott Szállítói vizsgálata bármely okból érvényét veszítette, vagy az ismételt lefolytatott értékelés végeredménye sikertelen volt”. A szerződés megszüntetéséig elvégzett munkák ellenértékére azonban a felperes igényt tarthatott.

A felperes 2009. szeptember 30-án adta át az alperesnek az I. blokkhoz kapcsoltn a külön átadás-átvételi jegyzőkönyvben meghatározott terveket és dokumentációkat.

2010. január 19-én a felek egyeztetést tartottak, melyről emlékeztetőt vettek fel. Az I. blokkhoz kapcsolódóan a javított terv és technológiák átadási határideje január 29-e volt azzal, hogy a tervdokumentáció rendelkezésre állt, a hiányzó dokumentum az átvezetők gyártására vonatkozó technológia volt. A II. bloknál előírták a szereléshez szükséges engedély kérelem megvizsgálását a teljes terjedelemlre vonatkozó átalakítási engedély kérelemmel való közös beadványozás szempontjából. A III. bloknál a IV. blokk tapasztalatai alapján kívántak újra tárgyalni a munkákról, a IV. blokkal összefüggésben a gyártási engedélyezési dokumentáció átadásának határideje január 22-e, az átalakítási engedélyezési dokumentáció átadásának határideje január 29-e volt.

A felperes 2010. január 27-én átadás-átvételi jegyzőkönyvben rögzített módon adta át a IV. blokkhoz tartozó, a gépésztechnológiai kiviteli terveket 6 példányban, 2 db CD adathordozóval és azzal, hogy az tartalmazza a teljes dokumentációt. A felperes a 2010. június 10-én kelt levelében felszólította az alperest az addig elvégzett munkákra vonatkozó teljesítési igazolások kiadására.

2010. július 1-jén a peres felek egyeztetést tartottak, amelyen elszámolták a felperes által végzett pótmunkák ellenértékét, azt 19.162.750,- Ft-ban ismerte el az alperes.

A peres felek 2010. július 22-én a szerződésüket módosították. A szerződés műszaki tartalmát kiegészítették az elzáró szelepek cseréjével kapcsolatosan felmerült pótmunkákra és a későbbiekben esetlegesen felmerülő pótmunkákra és gépészeti újraszzerelési munkákra. Rögzítette a módosítás, hogy a már elrendelt pótmunkák 2010. májusáig a mellékletként szereplő jegyzőkönyv szerint 19.162.750,- Ft + áfa; ezen kívül az elrendelt tervezési pótmunka 22.352.800,- Ft + áfa, 2010. július 25-i mennyiségi teljesítési határidővel. A későbbiekben esetlegesen felmerülő pótmunkák a III. és IV. blokki gépészeti terjedeleml újraszzerelése, továbbá egyéb felmerülő pótmunkák elvégzése. A vállalkozási díjat a fix összegel felül 70.000.000,- Ft + áfa tartalékkeretben határozták meg.

Az OAH 2010. szeptember 29-én módosította a korábban kiadott elvi átalakítási engedélyt, figyelemlbe véve az eltérő típusú záró armatúrák betervezését. Gyártási engedélyt adott az OAH a Persta meghatározott típusú tolózár motoros hajtású

elzáró szerelvényre, illetve az ún. AZ kúpos csap megnevezett motorral és hajtóművel szerelt elzáró szerelvényre azzal, hogy a szerelvények tömörségi és nyomáspróbájánál az átvételi ellenőrzést a beépíteni kívánt szerelvény első szállítási tételeinek átvételekor 100 %-ban végre kellett hajtani. Utalt arra a határozat indokolása, hogy a korábban kiadott gyártási engedély módosítására azért volt szükség, mert a tolózárak egyes paramétereit és gyártási technológiáját módosították azt követően, hogy a III. blokkon a rendszer létesítésének befejezése 2009-ben megghiúsult a lefúvató szelepek tömörzárásának hiányában.

Az alperes 2010. október 14-én a felperes által a korábban igényelt kétszer 4.504.000,- Ft + áfa kifizetését megtagadta, utalva arra, hogy a III. blokkon bekövetkezett események kihatottak a beruházás teljes terjedelmére. Az I. és a II. blokkra kiterjedő tervmódosítások ellenértékét 2.500.000,- Ft-ban elszámolta és azt kifizette.

A felperes 2010. október 28-án átadta az I. és IV. blokk villamos kiviteli tervét és irányítás technikai kiviteli tervét, amelyek a tolózáras változás miatt kerültek módosításra. A 2010. október 29-i átadás-átvételi jegyzőkönyv tanúsította, hogy az alperes átvette a felperestől az I. blokk gépésztechnológiai kiviteli tervét és a IV. blokk gépésztechnológiai kiviteli tervét a módosítandó üzemviteli dokumentációkkal. A felperes vállalt szolgáltatásának teljesítésében döntően közreműködő munkavállalók 2010. októberében a munkaviszonyuk közös megegyezéssel való megszüntetését kezdeményezték a munkáltatójuknál úgy, hogy a munkaviszonyuk 2010. november 30-ával szűnjön meg.

A 2010. november 15-i átadás-átvételi jegyzőkönyvben az alperes átvette a felperestől az I. és IV. blokkot érintően a gépésztechnológiai kiviteli terveket, valamint a módosítandó üzemviteli dokumentációkat a tervzsűri után javított köteteivel.

Az alperes 2010. november 19-én kelt levelében felszólította a felperest az átalakítási engedélyezési dokumentáció részét képező KMMEU haladéktalan megküldésére.

A 2010. november 24-i teljesítési igazolás szerint a felperes az elvi átalakítási engedélyezési tervet elkészítette, a Persta gyártási dokumentációhoz kapcsolódó számításokat elvégezte, ezért ennek ellenértékeként a 2010. november 25-én kiállított számlájával igényelte 16.282.300,- Ft + 25 % áfa kifizetését.

A felperes 2010. december 2-án közölte az alperessel, hogy a kért KMMEU-t az alvállalkozójaként dolgozó Zrt.-vel együttműködve kidolgozta és mivel azt az alperesnek már átadta, kérte az elvégzett tervezési munkára eső számlázáshoz szükséges teljesítési igazolás kiadását.

Az alperes változatlanul kifogásolta a KMMEU elkészítésének hiányát, azt nem vitatva 2010. december 11-én kelt levelében, hogy a KMMEU átadásra került a részére, ahhoz azonban az Zrt. felé általa kiadott megrendelés eredményeként jutott el hozzá.

A ... Zrt. 2010. december 16-án tudatta a felperessel, hogy a felperes nukleáris minősítését ezen a napon visszavonta, figyelemmel arra, hogy a nukleáris üzletág személyi állományának a munkaviszonya 2010. december 1-jével megszűnt.

Az alperes 2010. december 21-én kelt levelével a szerződést annak 30. pontja első bekezdésének ötödik alpontja alapján azonnali hatállyal felmondta. Egyúttal

kifogásolta ebben a levélben, hogy a felperes nem készítette el a KMMEU-t, ennek elkészítése, továbbá más vállalkozókkal a munkák befejezése többletköltséget okoz, amit a felperesre kíván hárítani a szerződésszegés következményeként.

2011. januárjában az alperes az Zrt.-vel vállalkozási szerződést kötött a ... Zrt. területén az I.-IV. blokkokon a gőzfejlesztő primer-szekunder közötti átfolyás (PRISE) vízdali lefúvatással való kezelésének megvalósítására a jelen vállalkozási szerződésben meghatározott feltételek szerint. A teljesítési határidőt 2011. november 11-ében, a vállalkozási díjat 142.268.718,- Ft + áfa összegben, míg a tartalékkeretet 7.113.000,- Ft + áfa összegben határozták meg.

Az alperes 2011. február 9-én az ÁKMI Kft.-vel kötött szerződést a ... területén az I-IV. blokkokon a gőzfejlesztők primer-szekunder közötti átfolyás (PRISE) vízdali lefúvatással való kezelésére a 2011. évben esedékes tervezési munkákra. A teljesítési határidőt 2011. november 13-ban határozták meg, a vállalkozási díjat 46.520.000,- Ft + áfa összegben 5 % tartalékkeret képzése mellett.

A felperes az elsőfokú bíróságra 2011. március 24-én benyújtott és módosított keresetében a felperest 37.290.300,- Ft + 25 % áfa vállalkozási díj, ebből 20.352.875,- Ft után 2011. január 7-től, 5.630.000,- Ft után 2010. január 9-től, 5.630.000,- Ft után 2010. május 10-től, 7.500.000,- Ft után 2011. április 11-től, 7.500.000,- Ft után 2011. június 11-től a kifizetésig járó késedelmi kamata, továbbá 29.464.000,- Ft kártérítés mint elmaradt haszon, valamint perköltség megfizetésére kérte kötelezni.

A 16.282.300,- Ft + áfa összegű követelésével kapcsolatban előadta, hogy az alperes a 2010. november 24-én kiadott és november 25-én megerősített teljesítési igazolása ellenére nem fizette ki az általa kiállított és az alperes által befogadott számlát. A kétszer 4.504.000,- Ft + áfa ellenértékű munkát elvégezte, amely a vállalkozási szerződés 8. pont 14. és 22. soraiban szerepel, ezen dokumentációt az alperes átvette, azonban a teljesítési igazolásokat nem adta ki, így számlát sem tudott kibocsátani. Az I. és II. blokkal kapcsolatban benyújtott dokumentációk alkalmasak voltak az engedélyezésre, ugyanúgy mint a másik két blokkhoz korábban benyújtott dokumentációk, amelyekhez az OAH az engedélyt kiadta. A (az alperes alvállalkozója) által gyártott elzáró szerelvények hibája miatt vált értelmetlenné az egyébként megfelelően elkészített dokumentáció engedélyezésre történő benyújtása. Ezen túlmenően hivatkozott arra, hogy ezt a két számlát azért is ki kellett volna fizetnie az alperesnek, mert a vállalkozási szerződés 10.2.1. pontjának negyedik bekezdésében meghatározott rendelkezés bekövetkezett.

A kétszer 6.000.000,- Ft + áfa összegű vállalkozási díjra azért tartott igényt, mert szóban vállalkozási szerződést kötött az alperessel az I. és IV. blokkhoz kapcsolódóan az elzáró szerelvények az ún. AZ kúpos csapra történő módosítása miatt a dokumentációk módosítására, amely munkát 2010. november 15-én az alperes átvette tőle. Sem szerződésmódosításra, sem teljesítési igazolás kiadására ezen munkák tekintetében nem került sor.

Az alperes az ellenkérelmében a felperes keresetének az elutasítását és perköltségben történő marasztalását kérte. A kétszer 4.504.000,- Ft + áfa felperesi követeléssel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a végfelhasználó, a ... Zrt., a

minőségi teljesítésre vonatkozó teljesítési igazolást nem adta ki a részére, ezért azt ő sem adhatta ki a felperesnek. Ezen túlmenően az armatúrákra vonatkozó dokumentációk OAH engedélyezése nem történt meg, ezért nem is teljesült a szerződés minőségi teljesítéshez kötött fizetési feltétele. Az OAH részére történő benyújtásának elmaradása nem az alperes vagy a ... Zrt. hibájára vezethető vissza. A tervek módosítására kizárólag az armatúrát szállító cég hibás teljesítésével összefüggésben került sor, amely cég kiválasztásában a felperes aktívan részt vett, ezért a felelőssége fennáll.

A kétszer 6.000.000,- Ft + áfa összegű felperesi követelés elutasítását azért kérte, mert a komplett átalakítási engedélyezési dokumentáció helyett kizárólag kiviteli terveket adott át a felperes. Az átadott dokumentáció nem tartalmazta az OAH részére történő benyújtáshoz szükséges KMMEU-t, azt mástól, az Zrt.-től rendelte meg.

Ezen túlmenően előadta, hogy a felperes felelőssége azért is fennáll, mert a beszerzési/gyártási engedélyezési dokumentáció helyességéért a felperes mint tervező felel. A felperesnek tervezőként kötelessége lett volna vizsgálni annak az adatszolgáltatásnak a helyességét, amelynek alapján a terveket készítette, a gyártási dokumentáció hibáját jeleznie kellett volna. A tervezői felelősség alól az sem mentesítette a felperest, hogy az OAH jóváhagyta a dokumentációt.

Az alperes 28.196.678,- Ft + áfa vonatkozásában beszámítási kifogást és viszontkeresetet terjesztett elő, a beszámítási kifogását a felperes 16.282.300,- Ft + áfa - az alperes által elismert - követelésével szemben nyújtotta be. Ezt meghaladóan viszontkeresetében 11.913.378,- Ft + áfa, ennek 2011. június 16-tól a kifizetésig járó késedelmi kamata és perköltség megfizetésére kérte kötelezni a felperest. Arra hivatkozott, hogy a vállalkozási szerződést a felperesnek felróható ok miatt mondta fel 2010. december 21-én, mivel a ... Zrt. 2010. december 16-án visszavonta a felperes nukleáris minősítését, amelynek a szerződés teljes időtartama alatt fent kellett volna állnia, ezáltal érvényét veszttette a felperes elfogadott szállítói vizsgálata, amely a vállalkozási szerződés 30. pontja szerinti azonnali felmondási okot képez. Mindezekre tekintettel a szerződés szerinti munka befejezését más vállalkozókkal kellett elvégeztetnie, akikkel részben magasabb áron, részben alacsonyabb áron tudott megállapodni, és a kettő különbözetét érvényesítette szerződésszegéssel felmerülő többletköltség mint kár jogcímén.

A felperes az alperes viszontkeresetének az elutasítását kérte, figyelemmel arra, hogy álláspontja szerint az alperes magatartása vezetett a szerződés felmondásához, nem terheli felelősség azzal kapcsolatban, hogy az alperesnél többletköltség merült fel. A munkavállalók munkaviszonyának megszűnése az alperes magatartására vezethető vissza.

A Fővárosi Törvényszék a 2012. október 12. napján kelt 9.G.40.593/2011/42. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy a felperesnek 15 napon belül fizessen meg 37.290.300,- Ft + 25 % áfa összegű pénztartozást, azaz 46.612.875,- Ft-ot, és ennek 20.352.875,- Ft részében 2011. január 8-tól, kétszer 5.630.000,- Ft részében 2010. június 16-tól, 7.500.000,- Ft részében 2011. május 11-től és további 7.500.000,- Ft részében 2011. június 11-től a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel

érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékű kamatát. A keresetet ezt meghaladóan, valamint a viszontkeresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy az alperesnek 15 napon belül fizessen meg 3.659.540,- Ft perköltséget. Megállapította, hogy a felek ezt meghaladóan részben előlegezett költségeiket maguk viselik.

Határozata indokolásában rögzítette, hogy a 2008. november 28-án megkötött szerződés szerinti szolgáltatás teljesítése azért szakadt félbe, mert a továbbiakban - a munkavállalók munkaviszonyának megszűnése után - a felperes nukleáris minősítését visszavonták. Ez egyúttal a felperes érdekkörében meghatározott felmondási ok volt, így az alperes javára megnyílt a szerződés egyoldalú megszüntetésének a joga. A szerződés hatályának felmondással való megszüntetése nem érintette ugyanakkor a szolgáltatást teljesítő azon jogát, hogy a megszűnésig végzett munka ellenértékének megtérítésére igényt tarthasson.

Tanúvallomás igazolta, hogy az I. és IV. blokkhoz tartozó munkákat a felperes befejezte, az időszerűen következő blokkokhoz kapcsolódó tervek mindig elkészülten rendelkezésre álltak. Az engedély kérelem benyújtásának elmaradásaért a felperest felelősség nem terhelhette. Tanúvallomás utalt arra, hogy a ... Zrt. az OAH felé benyújtandó engedély kérelmet és a tervet visszatartotta, mivel a III. blokk eredményét várta mindenki. A tanúként kihallgatott alkalmazott következtetése is az volt, hogy a szerelvények hibája eredményezte az egész szerződéses munka megszakadását. A III. blokkhoz elkészült a KMMEU és az beadásra is került, a többi blokkhoz is ez járt volna, de a többi blokkot érintően nem adták be engedélyezésre a KMMEU-t. A próbák alatt derült ki, hogy a szerelvények áteresztenek, emiatt bukott meg a III. blokk üzembe helyezése. A szerelvények beszerzéséről nem a felperes intézkedett. A feladata az volt, hogy a szállítónak egy kötött formával beszerzési engedélyezési dokumentációt állítson össze. A megrendelőnek kellett valójában eldöntenie, hogy milyen típusú szerelvényt alkalmaz. Az első szerelvény hibás volt a III. bloknál, majd az ezt követően szállított szerelvény ismételt hibás lett. A kihallgatott tanú vallomása azt is tanúsította, hogy a felperes egyébként a műszaki terv készítése során eleve más típusú szerelvényt javasolt, de a megrendelő maga tért el ettől. A tanúként kihallgatott alkalmazott vallomásából megállapította az elsőfokú bíróság, hogy a szerelés két blokk tekintetében az armatúra hibája miatt megakadt. A technológiai követelmények leírása, a KMMEU elkészítése függőben maradt a felesleges költségkiadás elkerülése érdekében.

A perben beszerzett igazságügyi szakértői véleményből az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felperes tervezési szolgáltatásának teljesítése nem volt hibás. Ez a szakértő értékelte a felperes által ajánlott megoldást az ún. AZ kúpos csap alkalmazására, a teljesítés során történeteket, valamint azt is, hogy az armatúra tervezett alkalmazása nem követelte ismeretlen és rendkívüli követelmény teljesítését. A felperes a tömörzés kockázatát a gyártási technológiák ismeretében az adott helyzetben elvárható gondosság tanúsítása mellett sem észlelhette a teljesítés folyamatában.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eszközök értékelése és mérlegelése alapján azt állapította meg, hogy a vállalkozási szerződésben meghatározott azon részeket is teljesítette a kivitelező, amelyekre az alperes a teljesítési igazolás kiadását

megtagadta. Mivel az alperes azt nem tudta bizonyítani, hogy a teljesítési igazolás kiadását jogos okkal tagadhatta meg, a meghallgatott tanúk vallomása pedig tanúsította a munkák elvégzését, illetve ezen túl az okiratok tartalma, a tanúk vallomása és a szakértői vélemény együttesen és összességében is utalt arra, hogy a vállalkozási szerződéssel elérni kívánt cél teljesítése nem a felperes polgári jogi felelősségét megalapozó okból hiúsult meg, a munkavégzés a nukleáris minősítés visszavonását megelőzően nem a felperes felelősségére tartozó okból szakadt meg. A vállalkozási szerződés 30. pontjának megfelelően lett volna köteles kifizetni az alperes a már elvégzett munka után járó díjat.

A meghallgatott tanúk vallomása azt tanúsította, hogy a nukleáris minősítéshez szükséges feltételeket biztosító munkavállalók - egységesen - a munkaviszonyukat többek között a felek közötti vállalkozási szerződés teljesítésével összefüggő körülmények változása miatt szüntették meg. Az alperes a munka ellenében követelt díjrészeket nem fizette meg, a díjrészek kifizetését jogos ok nélkül tagadta meg, a munkavállalók azonban igényelték, hogy a felperes olyan szerződéssel rendelkezzen, amely rendezett viszonyokat tükröz, ezért kívántak olyan munkáltatóhoz menni, ahol biztosak lehettek abban, hogy a jövőben is lesz munkabérrel fedezett munkájuk. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság azt nem állapíthatta meg, hogy a felperes felróható mulasztása vezetett volna a nukleáris minősítés elvesztéséhez, ezért a feleknek úgy kellett volna eljárni, mintha a „Felmondás a Megrendelőnél felmerült ok miatt” című fejezet alapul vételével lett volna kiadott a megszüntető nyilatkozat. Az alperes javára e perben bizonyítottan ebből következően nem nyílhatott meg a munka befejezéséhez szükségesen kiadott többletköltség megtérítésének követelését jelentő joga, ami azt jelenti, hogy mind a viszontkeresete, mind a beszámítási kifogása megalapozatlan volt.

Mivel a felperes a kártérítési igényének az elemeit nem bizonyította, ezért azt elutasította, a keresetéből a 37.290.300,- Ft + 25 % áfa összegű vállalkozási díj megfizetésének megalapozottsága miatt ezen összeg és járulékai megfizetésére kötelezte az alperest.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben kérte annak megváltoztatásával a viszontkeresetének és beszámítási kifogásának helyt adva a felperes kötelezését 14.892.972,- Ft és késedelmi kamata, valamint perköltség megfizetésére.

Előadta, hogy a 16.282.300,- Ft + 25 % áfa felperesi követelést soha nem vitatta, azzal kapcsolatban beszámítási kifogást terjesztett elő, és emiatt kérte ezen keresetrésznél az elutasítását.

A kétszer 4.504.000,- Ft + áfa összegű felperesi követelés vonatkozásában előadta, hogy az az I. és a II. blokkhoz kapcsolódó OAH engedély kiadásához kötött minőségi teljesítéshez kapcsolódó díjtétel kifejezetten az OAH engedély kiadásához kötött tételek voltak, melyek csak töredékét képezték a komplett engedélyezési perdokumentáció mennyiségi teljesítéséért fizetett díjtételeknek. Ahhoz, hogy a tervdokumentációt az OAH-hoz engedélyeztetésre az engedélyes benyújthassa, el kellett volna készíteni a KMMEU-t, ami nem készült el. Két blokk vonatkozásában a felperes semmilyen módon nem bizonyította ezek elkészítését, ugyanakkor a meghallgatott tanúk vallomásaiban kifejezetten nyilatkoztak arra nézve, hogy nem

mind a négy blokkhoz, hanem csak két blokkhoz készült el a felperes részéről a KMMEU. D. I. és E. Z. tanúk vallomásából kiderül, hogy az OAH engedélyeztetési dokumentáció részét képező GmbH armatúrákhoz kapcsolódó KMMEU-kat a vitatott két blokk vonatkozásában már nem készítette el a felperes, illetve azt az alvállalkozójánál nem rendelte meg, ami azt jelenti, hogy e két blokk vonatkozásában a minőségi teljesítéshez fűzött díjtételt ellenszolgáltatás nélkül igényelte a felperes és ítélte meg részére az elsőfokú bíróság.

A felperesnek az ún. AZ típusú armatúrák vonatkozásában megrendelt komplett átalakítási engedélyezési dokumentáció elkészítésének díjaként igényelt kétszer 6.000.000,- Ft + áfa vállalkozási díjra a felperes azért nem jogosult, mert a hivatkozásával szemben komplett teljesítést nem tett, a KMMEU az átadott dokumentumoknak nem volt része, ezt a feladatot az alperesnek mással kellett elvégeztetnie.

A viszontkeresetével és beszámítási kifogásával kapcsolatban előadta, hogy a szerződést a vállalkozási szerződés 30. pontjának ötödik bekezdésére alapította és ugyanezen szerződéses pont rendelkezik arról, hogy minden többletköltséget meg kell téríteni a vállalkozónak, ami a szerződéses munka teljes befejezéséhez szükséges. A nukleáris minősítés megléte egy objektív elem, ezzel kapcsolatos minden intézkedésre kizárólag a ... Zrt. jogosult, ami ellen nincs jogorvoslat. Álláspontja szerint ezen minősítés megszűnésének ténye önmagában megalapozza a szerződés azonnali felmondásának lehetőségét anélkül, hogy a felek vizsgálhatnák a minőségmegvonás okát.

Másodlagosan arra hivatkozott, hogy a felmondási ok bekövetkezéséért a felperes oldalán a mulasztás fennáll. A felperes tudta, hogy milyen szakképesítéssel rendelkező munkavállalókkal kellett rendelkeznie ahhoz, hogy egyáltalán a minősítést megkaphassa. Számolnia kellett azzal a körülménnyel, hogy az érintett munkavállalókat egy időben felmondási idő letöltése nélkül elengedi, ami azzal a következménnyel járhat, hogy a felperes minősítését a ... Zrt. visszavonja. A felperesnek mindent meg kellett volna tennie annak érdekében, hogy az elmenő szakembereit más, azonos szakképzettségű munkavállalók felvételével pótolja, vagy a munka befejezése érdekében megfelelő alvállalkozót vonjon be. A felperes ezzel szemben semmit sem tett.

Az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásában megállapította, hogy a nukleáris minősítés elvesztése tekintetében a felperest nem terhelte mulasztás, ezzel kapcsolatban K. M. vallomásának egyes részeit emelte ki. K. M. tanúvallomásában valóban elmondta, hogy a szerződéssel kapcsolatos viszonyok rendezése érdekében szerződésmódosítást kezdeményezett az alperesnél. A szerződés módosítására azonban még jóval azelőtt került sor, mint ahogy a felperes munkavállalói a munkaviszony megszüntetési szándékukat bejelentették, mivel a szerződésmódosítás 2010. július 16-án került aláírásra, ehhez képest a felperes munkavállalói munkaviszony megszüntetési szándékukat 2010. őszén jelentették be először, a munkaviszonyuk ténylegesen 2010. november 30-án szűnt meg. Mindez azt jelenti, hogy nem lehetett a munkaviszony megszüntetések valós indoka az, hogy nincs a felek között aktualizált szerződéses jogviszony. Ezzel kapcsolatban az alperesi felelősség körében az elsőfokú bíróság megállapítása iratellenes, tanúvallomásokkal nem támasztható alá. Kizárólag a felperesi ügyvezető igazgató

és nem a tanúk vallomásai alapján juthatott olyan megállapításra, mint amit az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásában tett, mert a tanúk vallomását összességében értékelve ilyen megállapítás nem tehető. D. I. és E. Z. tanúk vallomásaiban a munkaviszonyok megszüntetésének okát nem a per alapját képező szerződéses jogviszonyra vezették vissza, hanem az ezen szerződéses jogviszonyon kívüli jövőbeli munkalehetőségek kilátástalanságára. A felperes volt munkavállalói vallomásaikban elmondták, hogy a felperes 2010. október 31-ig a munkabéreket rendesen kifizette, ezért nem állítható be a munkavállalók munkaviszonyának megszüntetése oly módon, mintha ennek oka az lett volna, hogy az alperes a munka ellenében követelt díjrészeket nem fizette meg.

Előadta, hogy a vállalkozási szerződés alapján a felperesnek összesen 1.189.223.700,- Ft-ot fizetett ki, amiből megállapítható, hogy a felperesnek folyamatosan voltak az alperestől származó bevételei, a perben vitatott tételek ki nem fizetése nem akadályozhatta a munkabérek kifizetését, figyelemmel arra a tényre is, hogy a felperes kereseti kérelmében igényelt tételek közül a kétszer 6.000.000,- Ft + áfa fizetési kötelezettsége esett volna a 2010. évre.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte, annak helytálló indokaira tekintettel és az alperes perköltségben történő marasztalását.

Előadta, hogy az alperes annak ellenére tagadta meg egyes teljesítési igazolások kibocsátását, hogy a felperes teljesítésével egyidejűleg a felek között létrejött szerződésben megállapított tartalomhoz viszonyítva a műszaki tartalom és ütemterv egyaránt módosult, illetve a szolgáltatás tartalma pótmunka megrendelésekkel egészült ki. Álláspontja szerint az alperes által sérelmesnek talált rendelkezések az igazságügyi szakértői vélemény és a tanúvallomások által bizonyított tényeknek megfelelően fejt ki, hogy a szerelvények hibája okozta azon leállást, amelyre tekintettel az alperes az engedély iránti kérelmet és a mögöttes dokumentációt visszatartotta. A szerelvények hibája miatt leállított engedélyezési eljáráshoz nyilvánvalóan nem volt szükség azon dokumentumokra (KMMEU-ra), amelyek hiányát az alperes a felperes terhére rója.

A szerelvények hibájáról a tanúvallomások, illetve az igazságügyi szakértői szakvélemény egyaránt megállapította, hogy a szerelvények típusának kiválasztása alperesi jogkörbe tartozott, ezért a szerelvény hibája a teljesítés során történt felismerése miatt leállított szerelésre tekintettel az ezen armatúrára vonatkozó KMMEU elkészítés felesleges költségkiadás lett volna, melyet a felperes elkerülni kívánt. A perben meghallgatott tanúk vallomásából is megállapítható volt az elsőfokú bíróság számára, hogy egyes szűkített tartalmú dokumentáció elkészítéséről a felek konszenzusával döntöttek.

Egyetértett az elsőfokú bíróság ítéletének tényszerű és objektív megállapításával, amelynek megfelelően a felperes oldalán nem állott fenn olyan mulasztás, amely megalapozta volna bármely alperesi többletköltség - felperes általi - megfizetésére vonatkozó kötelezettség felmerülését.

Az alperes saját kockázatára hozott döntésének következményeit kívánta a felperesre hárítani akkor, amikor a felperes által elkészített KMMEU-t nem nyújtotta be engedélyezésre, ugyanakkor annak elkészítése ellenértékét a felperestől

vissztartotta. Az igazságügyi szakértői vélemény arra a következtetésre jutott, hogy a felperes tervezési szolgáltatásának teljesítése nem volt hibás teljesítés. Ennek megfelelően, mivel az alperes kárát nem a felperes okozta, hanem egy harmadik fél által készített termék, az alperes a teljesített szolgáltatás ellenértékével tartozik.

Az alperes fellebbezése részben alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül, így abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy mennyiben megalapozott az elsőfokú bíróság által megítélt vállalkozási díj és az alperes kártérítési igényét elutasító rendelkezés.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezés elbírálásához szükséges tényállást megállapította és részben helytállóan marasztalta a vállalkozói díj fizetésében az alperest és megalapozottan utasította el a beszámítási kifogást és a viszontkeresetet.

A másodfokú bíróság elsődlegesen az alperes által beszámítási kifogásként és viszontkeresetben érvényesített 28.196.678,- Ft + áfa összegű követelés jogalapját vizsgálta. Az alperes ezt az összeget a szerződésszegéssel felmerülő többletköltség mint kár jogcímén kérte a vállalkozási szerződés 30. pontjában szereplő azonnali felmondási okra hivatkozással. A peres felek közötti vállalkozási szerződés 30. pontja „Felmondás mulasztás miatt” rendelkezik az azonnali hatályú felmondás lehetőségéről, amennyiben a felperes a vállalkozási szerződés ideje alatt a nukleáris minősítését elveszti. Nem vitásan a felperesi munkavállalók munkaviszonya 2010. november 30-án szűnt meg és a nukleáris minősítést a ... Zrt. 2010. december 16-án vonta vissza és erre, továbbá a vállalkozási szerződés 30. pontjára hivatkozással mondta fel azonnali hatállyal az alperes a perbeli szerződést 2010. december 21-én.

Mivel az alperes kártérítési igényt érvényesített, ezért a másodfokú bíróságnak is azt kellett vizsgálnia - ahogy azt az elsőfokú bíróság is helyesen tette -, hogy felróható-e a felperesnek a munkavállalók elmenetele. Ezzel kapcsolatban az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat okszerűen értékelte és helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az nem állapítható meg, hogy a felperes felróható mulasztása vezetett a nukleáris minősítés elvesztéséhez. Az elsőfokú bíróság a munkaviszony megszüntetésének okait nem részletezte, hanem csak azt emelte ki, hogy a munkaviszonyukat többek között a perbeli vállalkozási szerződés teljesítésével összefüggő körülmények változása miatt szüntették meg.

Arra az alperes a fellebbezésében helyesen hivatkozott, hogy a felperesi volt dolgozók tanúvallomásaiból következően a munkaviszonyok megszüntetéséhez az is hozzájárult, hogy a perbeli jogviszonyon túlmenően a jövőbeli munkalehetőségüket sem látták biztosítva. Az alperes fellebbezésben tett állításával szemben a perbeli jogviszony időtartama alatt a felperesnek a ... G3 blokk felújításával kapcsolatban is volt szerződése, amit alátámasztott K. M. és D. I. tanúk vallomása. Mivel a munkaviszonyok megszüntetésére 2010. november 30-án került

sor, a ... Zrt. pedig 2010. december 16-án vonta vissza a felperes minősítését, ezért a felperesnek 15 nap alatt kellett volna 20 - az alperes által sem vitatottan - speciális szaktudással rendelkező munkaerőt találnia. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az, hogy ilyen rövid idő alatt speciális szakismerettel rendelkező munkavállalót a felperes nem tudott találni, az a felperesnek nem róható fel, mivel a perbeli szerződés megkötésekor nem számíthatott arra, hogy valamennyi speciális szaktudással rendelkező dolgozó egyszerre szünteti meg a munkaviszonyát. Mindez pedig azt jelenti a másodfokú bíróság álláspontja szerint, figyelemmel a vállalkozási szerződés 30. pontjában foglaltakra, hogy amennyiben a vizsgálatok során az állapítható meg, hogy a vállalkozó mulasztása nem állt fenn, a felek úgy járnak el, mintha a felmondás a „Felmondás a Megrendelőnél felmerült ok miatt” című fejezet szerint történt volna. Ez a fejezet pedig a 29. pontban szabályozott megrendelő rendes felmondása, amely szerint a megrendelőnek joga, hogy a szerződést részben vagy egészben felmondja. Rendes felmondás esetén az alperest kártérítés nem illeti meg, azaz szerződéses kikötés zárja ki az alperes kártérítési igényét.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság megalapozottan utasította el az alperes beszámítási kifogását és viszontkeresetét.

Az alperes a felperes igényéből 16.282.300,- Ft + áfa összeget elismert. Ezen túlmenően a felperesnek kétszer 4.504.000,- Ft + áfa és kétszer 6.000.000,- Ft + áfa összegekre vonatkozóan volt további igénye. Az alperes két blokkhoz tartozó teljes tervdokumentáció felperes általi elkészítését ismerte el. A meghallgatott tanúk vallomásai egyértelműen csak két blokkhoz tartozó KMMEU elkészítésére tudtak nyilatkozni, ahogy erre az alperes a fellebbezésében helytállóan hivatkozott. Tény, hogy az armatúra változására tekintettel a tervdokumentációt módosítani kellett, így az annak részét képező KMMEU-t is újra el kellett készíteni. A felperes állítása szerint ezt még a szerződés időtartama alatt elvégezte és átadta az alperesnek, az alperes ezzel ellentétben úgy nyilatkozott, hogy külön megrendelése alapján ezt a feladatot már az Zrt. végezte el közvetlenül a részére. A peres felek közötti vállalkozási szerződés 2010. december 21-én szűnt meg. Ehhez képest 2011. januárjában az Zrt.-vel kötött vállalkozási szerződést az alperes a fennmaradó munkákra. Ezen vállalkozási szerződés 5. pontja részletezi az elvégzendő feladatokat és a hozzá kapcsolódó határidőket, az 5.1. sorszám alatt az I. és IV. blokki egyeztetett KMMEU átadása engedélyezésre kitétel szerepelt azzal, hogy ez teljesült 2010. november 19-én. Ugyanakkor a peres felek közötti vállalkozási szerződés 1. számú melléklete tartalmazza az alvállalkozók jegyzékét, amelyek között az Zrt. is szerepel villamos irányítástechnikai és gépész szerelés tevékenységre.

Az alperes nem vitatta ezen munka elkészültét és átvételét, ugyanakkor azt nem bizonyította, hogy ezt a munkát az Zrt.-től közvetlenül rendelte meg és közvetlenül az ő javára végezte el. Mivel ezen munkarész a peres felek közötti szerződés megszűnése előtt elkészült, ezért ezeknek a munkáknak az ellenértékére a felperes mint vállalkozó jogosan érvényesít igényt, mivel az alperes nem

bizonyította, hogy az Zrt. azt nem a felperes alvállalkozói minőségében végezte el.

Az összepszerűség körében a felperes ezen két blokkhoz kapcsolódó munkák elvégzésére kétszer 6.000.000,- Ft + áfa összeget igényelt, amely szóbeli szerződésre alapított összepszerűséget nem tudta bizonyítani, ezért a másodfokú bíróság a peres felek közötti vállalkozási szerződés 8. pontjában szereplő 14. és 22. sorban meghatározott kétszer 4.504.000,- Ft vállalkozási díjat tudta megállapítani.

További két blokk vonatkozásában az elsőfokú bíróság a KMMEU elkészítését és annak az alperes részére történő átadását sem tanúkkal, sem okiratokkal nem bizonyította. Az elsőfokú bíróság ebben a körben tévesen értékelte a bizonyítékokat. Mindezek alapján bizonyítottság hiányában a másodfokú bíróság 25.290.300,- Ft + áfa összegben túlmenően a felperes keresetét megalapozatlannak találta és a 12.000.000,- Ft + áfa összeggel csökkentette az alperest terhelő marasztalás összegét.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

Az alperes fellebbezése a bruttó 61.505.847,- Ft pertárgyértékre tekintettel bruttó 15.000.000,- Ft vonatkozásában eredményre vezetett, ami azt jelenti, hogy 46.505.847,- Ft vonatkozásában lett pervesztes az alperes, amire tekintettel 797.588,- Ft másodfokú költséget kellene fizetnie a felperesnek, ezzel szembeállítva a pernyertességére eső és általa lerótt 900.000,- Ft fellebbezési illetéket, ami a felperest terhelné, úgy határozott a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó 81. § (1) bekezdésének második fordulatában szereplő kikötéssel megegyezően, hogy mindegyik fél maga viseli a saját költségét.

Budapest, 2013. év február hó 7. napján

. Mika Ágnes
a tanács elnöke

. Kurucz Zsuzsánna sk.
előadó bíró

Dr. Tibold Ágnes sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági tisztviselő